

Εκκλησία της Αντιοχείας, καρπός μιας διαχρονικής μετακίνησης και διωγμού χριστιανών

/ [Γνώμες](#)

Εκκλησία της Αντιοχείας, καρπός μιας διαχρονικής μετακίνησης και διωγμού χριστιανών

Γράφει ο [Πρωτοπρεσβύτερος Σπυρίδων Λόντος, υπ. Διδάκτωρ Θεολογίας](#)

Οι χριστιανοί της Συρίας μετά τα τελευταία γεγονότα δοκιμάζονται σκληρά για ακόμη μια φορά και το μέλλον τους στην περιοχή είναι αβέβαιο. Το αραβόφωνο μουσουλμανικό στοιχείο κυριαρχεί στη χώρα, αλλά κανείς δεν πρέπει να λησμονεί ότι ο χριστιανισμός διαδόθηκε στη περιοχή απο τον 1^ομ.Χ. αιώνα και το Ορθόδοξο Πατριαρχείο Αντιοχείας είναι το τρίτο στην τάξη μετά από αυτά της Κωνσταντινουπόλεως και της Αλεξανδρείας. Ο κλήρος και ο λαός των έξι επαρχιών του Πατριαρχείου

στη Συρία,στις πόλεις της Δαμασκού (έδρα της Αρχιεπισκοπής), της Βερροίας (Χαλέπι), των Βόστρων, της Εμμέσης (Χόμς), της Επιφανείας (Χάμα) και της Λαοδικείας βρίσκονται σε κίνδυνο.

Η φημισμένη για τον ελληνικό πολιτισμό της Αντιόχεια, πρωτεύουσα της επαρχίας της Συρίας, ήταν μετά την Ρώμη και την Αλεξάνδρεια η τρίτη σημαντικότερη πόλη της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Σε αυτήν κατοικούσαν πολλοί λαοί, μεταξύ άλλων και Αθηναίοι, γι αυτό και η πόλη ονομάζονταν και «Συριάδες Αθήναι». Ήταν το σταυροδρόμι της εμπορικής οδού βορρά-νότου μεταξύ Μεσοποταμίας, Παλαιστίνης και Αιγύπτου. Μετά την Βαβυλώνιο αιχμαλωσία το 586 π.Χ., πλήθος Ιουδαίων κατοίκησε την Συρία, με αποτέλεσμα την αλληλεπίδραση με τον ελληνισμό, που διείσδυσε στη περιοχή με τους Σελευκίδες. Έτσι, προέκυψε μια μεγάλη ομάδα πιστών, οι «προσήλυτοι» που σέβονταν τον Θεό, αλλά δεν τηρούσαν την περιτομή. Ένας από τους επτά διακόνους της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων ήταν ο Νικόλαος, προσήλυτος από την Αντιόχεια[1]. Στην περιοχή της Τύρου, της Σιδώνας και της Σαμάρειας είχε ήδη κηρύξει ο Χριστός και το κήρυγμά του είχε μεγάλη απήχηση[2].

Η ίδρυση της Εκκλησίας της Αντιοχείας ήταν αποτέλεσμα μετακίνησης πιστών εξαιτίας ενός μεγάλου διωγμού. Μετά τον λιθοβολισμό του διακόνου Στεφάνου στα Ιεροσόλυμα[3], ξεκίνησε ο μεγάλος διωγμός κατά των χριστιανών, με αποτέλεσμα να διασκορπιστούν σε όλη την Ιουδαία, τη Σαμάρεια[4], αλλά και προς τον βορρά, ιδρύοντας χριστιανικές εκκλησίες στη Φοινίκη, την Κύπρο και την Αντιόχεια.

Η ίδρυση της, όπως μαρτυρείται στις *Πράξεις των Αποστόλων*, έγινε από άνδρες Κύπριους και Κυρηναίους που ευαγγελίζονταν τον Κύριο Ιησού στους Ιουδαίους και τους Ελληνιστές[5]. Η Εκκλησία της Ιερουσαλήμ απέστειλε στην Αντιόχεια και τον απόστολο Βαρνάβα, για να βοηθήσει στο μεγάλο έργο του κηρύγματος[6] και εκείνος έφερε και τον Παύλο να διδάξει τους ανθρώπους, οι οποίοι βαπτίσθηκαν και χρημάτισαν τους πρώτους χριστιανούς της πόλης[7]. Έτσι, η πόλη κατέστη το κέντρο δράσεως των δύο αποστόλων και σύμφωνα με πολλούς ερμηνευτές το δεύτερο κέντρο του Χριστιανισμού. Ο προφήτης Αγαβος ήρθε στην Αντιόχεια και προφήτευσε για τον μεγάλο λιμό που θα έρχονταν τις ημέρες του Κλαυδίου Καίσαρος, για αυτό και ο καρπός του εράνου που διεξήχθηκε απεστάλη στα Ιεροσόλυμα με τους Βαρνάβα και Παύλο[8].

Στην Εκκλησία της Αντιοχείας υπήρχαν μαζί με τον Βαρνάβα και τον Παύλο και άλλοι προφύτες και διδάσκαλοι, ο Συμεών (ο επικαλούμενος Νίγερ), ο Λούκιος ο Κυρηναίος, και ο Μαναήν[9]. Με την παρέμβαση του Αγίου Πνεύματος ξεκίνησαν

απο την Αντιόχεια ο Βαρνάβας και ο Παύλος την περιοδεία τους απο τη Σελεύκεια μέχρι την Κύπρο και την Αντιόχεια της Πισιδίας[10].

Στην άλλη μεγάλη πόλη της Συρίας, τη Δαμασκό, ο Σαύλος κατά την πορεία του προς τη πόλη είδε το όραμα της μεταστροφής του και βαπτίσθηκε απο τον Ανανία [11]. Ο Κύριος, επέλεξε τον Παύλο, ως «σκεύος εκλογής», για να βαστάσει και να διαδώσει το όνομά Του και το ευαγγελικό κήρυγμα σε όλη τη γη[12]. Ο Σαύλος, μέχρι τότε διώκτης των χριστιανών, μετά την μεταστροφή του άρχισε να κηρύττει τον Ιησού Χριστό στις συναγωγές της Δαμασκού[13]. Καταφερε μάλιστα να ξεφύγει απο τα χέρια του διοικητή Αρέτα που ζητούσε να τον συλλάβει[14]. Η έδρα του ελληνορθόδου Πατριαρχείου μεταφέρθηκε στη Δαμασκό το 1268.

Απο την Αντιόχεια εξόρμησαν οι πρωτοκορυφαίοι Πέτρος και Παύλος για την εξάπλωση του χριστιανισμού στην Μ. Ασία, την Ελλάδα και τη Ρώμη. Ο Παύλος, μετά την περιοδεία του στην Ελλάδα φεύγει απο την Κόρινθο και επιστρέφει στην Αντιόχεια της Συρίας [15] ενώ ο Πέτρος παρέμεινε αρκετό διάστημα στην πόλη και ανέλαβε αποστολές στις επαρχίες του Πόντου. Η τελευταία βιβλική μαρτυρία για την παρουσία του αποστόλου Πέτρου στην Αντιόχεια εντοπίζεται στην προς Γαλάτας επιστολή [16], όπου περιγράφεται η συνάντησή του με τον Παύλο.

Ο διωγμός των πρώτων χριστιανών των Ιεροσολύμων είχε ως αποτέλεσμα την ίδρυση της χριστιανικής εκκλησίας στη Συρία. Έκτοτε, ο διωγμός είναι διαχρονικός. Τον 7ο αιώνα κυριάρχησαν στη Συρία οι Άραβες. Το 638 έγινε η πρώτη αραβική κατάκτηση της Συρίας και οι χριστιανοί καταδιώχθηκαν και την

περίοδο των Αββασιδών (750-1258) εξισλαμίστηκαν βιαίως. Αργότερα, η Αντιόχεια ανακτήθηκε από τους Βυζαντινούς (969-1085) και την περίοδο των Σταυροφοριών (1098-1291) χάθηκε το πριγκιπάτο της Αντιόχειας (1268) και οι Λατίνοι εδραιώθηκαν στην περιοχή. Ακολούθως, οι Μαμελούκοι μέχρι το 1516 κατέστρεψαν χριστιανικές πόλεις και μνημεία και εκδίωξαν τους χριστιανούς. Από το 1516 κυριάρχησαν οι Οθωμανοί, οι οποίοι με την καθοδήγηση του σουλτάνου Σελήμ του Α΄ κατέλαβαν όλη τη Συρία και την Αίγυπτο. Εκατό χρόνια μετά, η ανάμειξη των πολιτικών δυνάμεων είχε ως αποτέλεσμα νέο διωγμό χριστιανών και την φυλάκιση κληρικών και λαϊκών. Παρόλα αυτά, οι 80.000 χριστιανοί του 10^{ου} αιώνα έγιναν 235.000 το 1780, σύμφωνα με τον Γάλλο ιστορικό C. F. deChasseboeuf. Στις 28 Σεπτεμβρίου 1918 οι Οθωμανοί εγκατέλειψαν τη Συρία, αφήνοντας την περιοχή υπό Γαλλική επιρροή και οι χριστιανοί προσπάθησαν να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους.

Σήμερα, μετά τα τελευταία γεγονότα υπάρχει πάλι μια ανασφάλεια για τους χριστιανούς στη περιοχή. Οι μεγάλες χώρες αναλύσκονται σε συναντήσεις για το μέλλον της Συρίας μετά την πτώση του Ασαντ εξαιτίας της επέλασης των ισλαμιστών. Ίσως ζήσουμε πάλι εικόνες βαρβαρότητας και διωγμού των χριστιανών. Οφείλουμε να εντείνουμε την προσευχή μας για την ειρήνευση στη περιοχή και την καταλλαγή. Η Διαρκής Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος σε ανακοίνωσή της δηλώνει πως «εύχεται και προσεύχεται να μη διασαλευθεί η ειρηνική και εποικοδομητική συμβίωση χριστιανών και μουσουλμάνων» και επισημαίνει ότι «θα α-πο-τε-λέ-σει α-νο-σι-ούρ-γη-μα έ-ναν-τι της ι-στο-ρί-ας ο-ποι-α-δή-πο-τε τρα-γι-κή πι-θα-νό-τη-τα να εκρι-ζω-θεί ο Ορ-θό-δο-ξος Χρι-στι-α-νι-σμός α-πό τη Συ-ρί-α».

Ο Παύλος, που ευδοκούσε «έν διωγμοῖς» **[17]**, απευθυνόμενος στον Τιμόθεο του υπενθυμίζει τους διωγμούς που υπέμεινε στην Αντιόχεια **[18]** και του υπογραμμίζει ότι όσοι θέλουν να ζήσουν με ευσέβεια, σύμφωνα με το θέλημα του Ιησού Χριστού, θα αντιμετωπίσουν διωγμούς **[19]**.

Προσευχόμαστε για τους δοκιμαζομένους αδελφούς μας όπου γής, κυρίως τις ημέρες αυτές για τους Σύριους χριστιανούς και τους παρακαλούμε κατα τα λόγια του Παύλου να καυχώνται για την πίστη και την υπομονή τους στους διωγμούς και τις θλίψεις, «εἰς τὸ καταξιωθῆναι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχουν» **[20]**. Η Παναγία Σεῖντανάγια και η Αγία μάρτυς και ισαπόστολος Θέκλα, ας πρεσβεύουν στον Κύριο για την σωτηρία τους.

Παραπομπές:

[1]Πράξ. 6,5.

[2]Λουκ. 6,17.

[3]Πράξ. 7,59.

[4]Πράξ. 8,1.

[5]Πράξ. 11,19-21.

[6]Πράξ. 11,21-23.

[7]Πράξ. 11,25-26.

[8]Πράξ. 11,27-29.

[9]Πράξ. 13,1-2.

[10]Πράξ. 13,2-14.

[11]Πράξ. κεφ. 9 και 22,5-12.

[12]Πράξ. 9,15.

[13]Πράξ. 9,19-20.

[14]Γαλ. 11,32-33.

[15]Πράξ. 18,22.

[16]Γαλ. 2,11-15.

[17]Κορ. Β΄. 12,10.

[18]Τιμ. Β΄. 3,11.

[19]Τιμ. Β΄. 3,12.

[20]Θεσσ. Α΄. 1,4-5.

(Πηγή: pemptousia.gr)